

Λογικός Σχεδιασμός Σχεσιακών Σχημάτων: Αποσύνθεση

Εισαγωγή

Θα εξετάσουμε πότε ένα σχεσιακό σχήμα για μια βάση δεδομένων είναι «καλό»

- Γενικές Οδηγίες
- Η Μέθοδος της Αποσύνθεσης (γενική μεθοδολογία)
- Επιθυμητές Ιδιότητες της Αποσύνθεσης

Συνένωση Άνευ Απωλειών

Διατήρηση Εξαρτήσεων

Αποφυγή Επανάληψης Πληροφορίας

Σχεδιασμός καλών σχεσιακών σχημάτων

- ✓ Μη τυπικές - γενικές κατευθύνσεις
- ✓ Θεωρία **κανονικών μορφών** που βασίζεται στις συναρτησιακές εξαρτήσεις

Γενικές Κατευθύνσεις

1. Σημασιολογία
2. Ελάττωση πλεονασμού
3. Ελάττωση τιμών null
4. Μη πλασματικές πλειάδες

1. Σημασιολογία

- Εύκολη η εξήγηση της σημασίας του
- Αποφυγή συνδυασμού γνωρισμάτων από πολλές οντότητες και συσχετίσεις στην ίδια σχέση

Ταινία

<u>Τίτλος</u>	<u>Έτος</u>	Διάρκεια	Είδος
---------------	-------------	----------	-------

Παίζει

<u>Όνομα</u>	<u>Τίτλος</u>	<u>Έτος</u>
--------------	---------------	-------------

Ηθοποιός

<u>Όνομα</u>	Διεύθυνση	Έτος-Γέννησης
--------------	-----------	---------------

2. Πλεονασμός (επανάληψη πληροφορίας)

Ταινία

εδώ βοηθούν οι συναρτησιακές εξαρτήσεις

<u>Τίτλος</u>	<u>Έτος</u>	Διάρκεια	Είδος	<u>Όνομα-Ηθοποιού</u>
---------------	-------------	----------	-------	-----------------------

Εισαγωγή

- Για την εισαγωγή μιας νέας ταινίας πρέπει να εισάγουμε τουλάχιστον έναν ηθοποιό (τιμή null;)
- Για την εισαγωγή ενός ηθοποιού στην ταινία πρέπει να επαναλάβουμε τα γνωρίσματα (διάρκεια, είδος) της ταινίας

Ταινία

Τίτλος	Έτος	Διάρκεια	Είδος	Όνομα-Ηθοποιού
--------	------	----------	-------	----------------

Διαγραφή

- Τι γίνεται αν διαγράψουμε και τον τελευταίο ηθοποιό
- Διαγραφή μιας ταινίας;

Ταινία

Τίτλος	Έτος	Διάρκεια	Είδος	Όνομα-Ηθοποιού
--------	------	----------	-------	----------------

Τροποποίηση

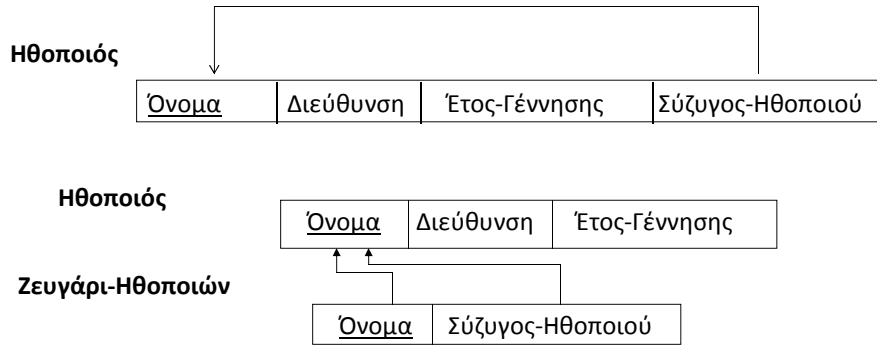
- Τι γίνεται αν θελήσουμε να τροποποιήσουμε τη διάρκεια μιας ταινίας;

Σύνοψη Προβλημάτων Λόγω Πλεονασμού

- ✓ Πλεονασμός στην αποθήκευση
- ✓ Προβληματική ενημέρωση
- ✓ Προβληματική εισαγωγή
- ✓ Προβληματική διαγραφή

3. Αποφυγή τιμών null

4. Αποφυγή δημιουργίας πλασματικών πλειάδων

(αδυναμία αναπαράστασης συγκεκριμένης πληροφορίας)

Ταινία

<u>Τίτλος</u>	<u>Έτος</u>	Διάρκεια	Είδος
---------------	-------------	----------	-------

Παίζει

<u>Τίτλος</u>	<u>Όνομα-Ηθοποιού</u>
---------------	-----------------------

Χάνουμε πληροφορία δεν μπορούμε να βρούμε ποιος ηθοποιός σε ποια ταινία

Ταινία

<u>Τίτλος</u>	<u>Έτος</u>	Διάρκεια	Είδος	<u>Όνομα-Ηθοποιού</u>
---------------	-------------	----------	-------	-----------------------

Αλγόριθμος Σχεδιασμού - Εισαγωγή

Ο τρόπος που σχεδιάζαμε ένα σχήμα ΒΔ μέχρι τώρα:
από το εννοιολογικό στο σχεσιακό μοντέλο

Θα δούμε ένα γενικό **θεωρητικό (formal)** τρόπο κατασκευής του σχήματος

Γενικά:

- Ξεκινάμε από το **καθολικό σχήμα** (που περιέχει όλα τα γνωρίσματα)
 - Διαδοχικές διασπάσεις έτσι ώστε τα σχήματα που προκύπτουν να ικανοποιούν κάποιες ιδιότητες (να είναι σε κάποιες κανονικές μορφές)
- top-down τεχνική

Αλγόριθμος Σχεδιασμού - Εισαγωγή

Μπορούμε να το εφαρμόσουμε και για να «διασπάσουμε» μια «προβληματική» σχέση που προέκυψε από την μετατροπή του εννοιολογικού σχεδιασμού

Μειονέκτημα των διασπάσεων:

μπορεί να απαιτεί συνενώσεις (join) για να απαντηθούν ερωτήματα η να ελεγχθούν εξαρτήσεις -> αποδοτικότητα του συστήματος

Ένας γενικός (θεωρητικός) τρόπος κατασκευής του σχήματος

Αποσύνθεση (decomposition)

Αλγόριθμος σχεδιασμού

1. Αρχικά ένα **καθολικό (universal) σχήμα** σχέσης που περιέχει όλα τα γνωρίσματα
2. Προσδιορισμός των συναρτησιακών εξαρτήσεων
3. Διάσπαση σε ένα σύνολο από σχήματα σχέσεων που ικανοποιούν κάποιες ιδιότητες

- Αποσύνθεση καθολικού σχήματος

Επιθυμητές ιδιότητες

1. διατήρηση εξαρτήσεων
2. όχι απώλειες στη συνένωση
3. **όχι επανάληψη πληροφορίας λόγω ΣΕ**

↑
Κανονικές μορφές

Παράδειγμα

Καθολικό Σχήμα: $R = \{\text{Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}\}$

Σύνολο ΣΕ που ισχύουν στο πρόβλημα:

Τίτλος Έτος \rightarrow Είδος
Τίτλος Έτος \rightarrow Διάρκεια
Όνομα Ηθοποιού \rightarrow Διεύθυνση
Όνομα-Ηθοποιού \rightarrow Έτος Γέννησης

Πιθανή διάσπαση:

$R_1 = \{\text{Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος}\}$

$R_2 = \{\text{Τίτλος, Έτος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}\}$

- ✓ Ποια είναι μια καλή διάσπαση; Πως μπορούμε να πάρουμε την αρχική σχέση;
- ✓ Μπορούμε να διασπάσουμε την R_2 με τον ίδιο τρόπο.

Τυπικός ορισμός

Αρχικά ένα καθολικό σχήμα $R = \{A_1, A_2, \dots, A_n\}$ αποσύνθεση (decomposition) σε δύο σχήματα

$$R_1 = \{B_1, B_2, \dots, B_m\} \text{ και } R_2 = \{C_1, C_2, \dots, C_k\}$$

τέτοια ώστε:

1. $\{A_1, A_2, \dots, A_n\} = \{B_1, B_2, \dots, B_m\} \cup \{C_1, C_2, \dots, C_k\}$ (διατήρηση γνωρισμάτων)
[γνωρίσματα]
2. Οι πλειάδες της $r_1(R_1)$ είναι η προβολή των πλειάδων της $r(R)$ στα $\{B_1, B_2, \dots, B_m\}$
[πλειάδες]
3. Οι πλειάδες της $r_2(R_2)$ είναι η προβολή των πλειάδων της $r(R)$ στα $\{C_1, C_2, \dots, C_k\}$
[πλειάδες]

Αλγόριθμος Σχεδιασμού (παράδειγμα)

Έστω το (καθολικό) σχήμα $R(A, B, C)$ αποσύνθεση σε $R_1(A, B)$ και $R_2(B, C)$

Τα αντίστοιχα στιγμιότυπα (σχέσεις) (συμβολισμός $r(R)$ ή r)

$r(R)$	$r_1(R_1)$	$r_2(R_2)$
A B C	A B	B C
1 3 3	1 3	3 3
2 3 4	2 3	3 4

Μπορούμε να πάρουμε το αρχικό στιγμιότυπο;

Φυσική συνένωση $r_1 * r_2$;

Αποσύνθεση

γνωρίσματα

Έστω ένα σχεσιακό σχήμα R . Ένα σύνολο από σχεσιακά σχήματα $\{R_1, R_2, \dots, R_n\}$ είναι μια **αποσύνθεση** του R αν

$$R = R_1 \cup R_2 \dots \cup R_n$$

Δηλαδή, $\forall i = 1, \dots, n \quad R_i \subseteq R$

στιγμιότυπα

Έστω $r(R)$ και $r_i = \pi_{R_i}(r)$, $\forall i = 1, \dots, n$

$$r \subseteq r_1 * r_2 * \dots * r_n$$

Επιθυμητές Ιδιότητες για την Αποσύνθεση

1. Συνενώσεις Άνευ Απωλειών

Έστω C το σύνολο περιορισμών. Μια αποσύνθεση του R σε $\{R_1, R_2, \dots, R_n\}$ είναι μια **αποσύνθεση άνευ απωλειών στη συνένωση** (lossless join decomposition) αν για όλες τις σχέσεις $r(R)$ που είναι νόμιμες στο C ισχύει

$$r = \pi_{R_1}(r) * \pi_{R_2}(r) * \dots * \pi_{R_n}(r)$$

Ονομάζεται και **μη προσθετική συνένωση** (non-additive join)

Παράδειγμα

r	r_1	$r_1 * r_2$	
A B C	A B	A B C	
1 2 3	1 2	1 2 3	$R_1 \cap R_2 = B$
4 2 5	4 2	1 2 5	
	B C	4 2 3	
	2 3	4 2 5	
	2 5		

✓ Δεν μπορούμε να πάρουμε την αρχική σχέση r από τα r_1 και r_2

r_1	r_2	
A C	B C	
1 3	2 3	$R_1 \cap R_2 = C$
4 5	2 5	

Θεώρημα

Έστω R ένα σχεσιακό σχήμα και F ένα σύνολο από συναρτησιακές εξαρτήσεις στο R . Έστω R_1 και R_2 μια αποσύνθεση του R . Αν μια τουλάχιστον από τις ΣΕ

$$R_1 \cap R_2 \rightarrow R_1 \text{ ή } R_1 \cap R_2 \rightarrow R_2 \text{ ανήκει στο } F^+$$

τότε η διάσπαση είναι χωρίς απώλειες στη συνένωση.

Δηλαδή τα κοινά γνωρίσματα των δύο σχημάτων είναι κλειδί για τουλάχιστον ένα από τα δύο σχήματα

Παράδειγμα: $R = \{\text{Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}\}$

Τίτλος Έτος \rightarrow Διάρκεια

Τίτλος Έτος \rightarrow Είδος

Όνομα Ηθοποιού \rightarrow Διεύθυνση

Όνομα-Ηθοποιού \rightarrow Έτος Γέννησης

$R_1 = \{\text{Τίτλος, Έτος, Διάρκεια, Είδος}\}$

$R_2 = \{\text{Τίτλος, Έτος, Όνομα-Ηθοποιού, Διεύθυνση, Έτος-Γέννησης}\}$

$$R_1 \cap R_2 = \{\text{Τίτλος, Έτος}\}$$

Επιθυμητές Ιδιότητες για την Αποσύνθεση

2. Διατήρηση Εξαρτήσεων

Στόχος:

Για να ελέγξουμε ότι διατηρούνται οι Σ.Ε. όταν γίνονται τροποποιήσεις σε μία από τις σχέσεις $r_i(R_i)$,

να αρκεί να ελέγξουμε μόνο τη συγκεκριμένη σχέση (δηλαδή, να μη χρειάζεται να υπολογίσουμε τις αρχικές σχέσεις - αποφυγή των συνενώσεων)

Διατήρηση Εξαρτήσεων

Έστω F ένα σύνολο από ΣΕ στο σχήμα R και $\{R_1, R_2, \dots, R_n\}$ μια αποσύνθεση του R .

F_i **περιορισμός του F στο R_i** είναι το σύνολο όλων των συναρτησιακών εξαρτήσεων του F^+ που περιέχουν μόνο γνωρίσματα του R_i .

Προσοχή: F^+ όχι F

Διατήρηση Εξαρτήσεων

Παραδείγματα: Υπολογισμός του περιορισμού του F σε ένα σχήμα

Παράδειγμα 1: Έστω $R(A, B, C, D)$, $F = \{A \rightarrow B, B \rightarrow C\}$. Περιορισμός του F στο $S(A, C)$ (δηλαδή ποιες ΣΕ του F^+ ισχύουν στο S)

Παράδειγμα 2: Έστω $R(A, B, C, D, E)$, $F = \{A \rightarrow D, B \rightarrow E, D \rightarrow B\}$. Περιορισμός του F στο $S(A, B, C)$

Διατήρηση Εξαρτήσεων

Έστω F ένα σύνολο από ΣΕ στο σχήμα R και $\{R_1, R_2, \dots, R_n\}$ μια αποσύνθεση του R.

$$\text{Έστω } F' = F_1 \cup F_2 \dots \cup F_n$$

Η αποσύνθεση είναι μια **αποσύνθεση που διατηρεί τις εξαρτήσεις** (dependency preserving) αν $F'^+ = F^+$

Παράδειγμα

Έστω $R(A, B, C, D)$, $F = \{A \rightarrow C, B \rightarrow C, BD \rightarrow A\}$ και η αποσύνθεση του R σε $R_1(A, C)$ και $R_2(A, B, D)$.

- (α) Διατηρεί τις εξαρτήσεις;
- (β) Είναι χωρίς απώλειες (lossless join);

Ένα ακόμα παράδειγμα

Έστω $R(A, B, C, D, E)$, $F = \{A \rightarrow D, B \rightarrow E, DE \rightarrow C, B \rightarrow C\}$.

- (α) Η αποσύνθεση του R σε $S(A, B, C)$ και $T(A, B, D, E)$ διατηρεί τις εξαρτήσεις;
- (β) Είναι χωρίς απώλειες (lossless join);

Επιθυμητές Ιδιότητες Αποσύνθεσης

1. Συνενώσεις Άνευ Απωλειών

Η φυσική συνένωση των σχέσεων που προκύπτουν μας δίνει ακριβώς την αρχική σχέση (χωρίς επιπρόσθετες πλειάδες): $r = \pi_{R_1}(r) * \pi_{R_2}(r) * \dots * \pi_{R_n}(r)$

$R_1 \cap R_2 \rightarrow R_1$ ή $R_1 \cap R_2 \rightarrow R_2$ ανήκει στο F^+ , δηλαδή τα κοινά γνωρίσματα των δύο σχημάτων είναι κλειδί για τουλάχιστον ένα από τα δύο

2. Διατήρηση Εξαρτήσεων

Στόχος: Έλεγχος διατήρησης εξαρτήσεων όταν γίνονται τροποποιήσεις χωρίς να υπολογίζουμε τις αρχικές σχέσεις (αποφυγή των συνενώσεων)

$F' = F_1 \cup F_2 \dots \cup F_n$, πρέπει $F'^+ = F^+$

3. Αποφυγή Επανάληψης Πληροφορίας, **πως; Κανονικές Μορφές**